

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет

МАГІСТЕРСЬКІ СТУДІЇ

Випуск XVII (2)

Альманах

Херсон – 2017

УДК 378.4
ББК 74.580.4

Магістерські студії. Альманах. Вип. 17 (2). – Херсон. ХДУ, 2017 – 243 с.

Рекомендовано до друку вченою радою ХДУ (протокол № 11 від 27.03.2017 р.)

Редакційна колегія: *Тюхтенко Н.А.*, канд. екон. наук, професор кафедри, проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи (голов. ред.); *Юркова Т.Ф.*, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту (відп. секр.); *Левченко М.Г.*, канд. пед. наук, професор кафедри, заслужений працівник культури України, декан факультету культури і мистецтв; *Пилипенко І.О.*, д-р геогр. наук, доцент, декан факультету біології, географії і екології; *Мохненко А.С.*, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства; *Песчаненко В.С.*, д-р фіз-мат наук, професор кафедри інформатики, програмної інженерії та економічної кібернетики; *Голяка С.К.*, канд. біол. наук, доцент кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту; *Кузовова Н.М.*, канд. іст. наук, доцент кафедри історії України та методики викладання; *Лось О.М.*, канд. псих. наук, доцент кафедри математично-природничих дисциплін та логопедії; *Полещук С.В.*, канд. біол. наук, доцент кафедри корекційної освіти; *Храпко Т.А.*, канд. пед. наук, доцент кафедри технологічної освіти та побутового обслуговування; *Суворова Т.М.*, канд. філ. наук, викладач кафедри англійської мови та методики її викладання; *Гавловська А.О.*, старший викладач кафедри галузевого права; *Омельчук Ю.О.*, викладач кафедри мовознавства.

Автори опублікованих праць несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, посилань, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

УДК 378.4
ББК 74.580.4

© ХДУ, 2017
© Редакційно-видавничий
відділ ХДУ, 2017

Адреса: Херсонський державний університет,
вул. 40 років Жовтня, 27, (Університетська, 27), м. Херсон, Україна, 73000

Геополітичне положення, відображає вплив на політичні процеси та структури держави не тільки зовнішнього політичного середовища, але й природних, екологічних, економічних, соціальних систем.

ППП країни має властивість історичності: воно залежить як від зміни її економічного, соціального, політичного, військового потенціалів, так і від зміни геополітичного оточення. Але воно має і великий момент інерційності. Сутність цієї властивості полягає в тому, що для самих суб'єктів географічного положення – країна і її геополітичне оточення – характерні риси стійкості, збереження багатьох попередніх якостей. Наприклад, коли за короткий час змінився політичний статус України (в 1991 році вона стала незалежною) і політичний статус її оточення (крах тоталітарних режимів в державах-сусідах), однак сусідство з Росією, Білоруссю, Польщею не змінилося. Воно лише набуло нових рис.

З точки зору топології ППП може бути центральним та периферійним. Чим більше сусідів у держави, тим більш центральним є її положення. Риси центральності або периферійності часто пов'язують з категоріями його вигідності або невигідності. Як правило, центральне положення є більш вдалим, ніж периферійне. Але тут треба звертати увагу на конкретну ситуацію [5].

Таким чином треба звернути увагу на те, що категорія «політико-географічного положення» держави є важливою для досліджень як в розділі загальної географії, так і специфічних її напрямків, таких як політична географія та геополітика.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Политико-географическое (геополитическое) положение [електронний ресурс] <http://scicenter.online/mirovaya-geografiya/politiko-geograficheskoe-geopoliticheskoe-39141.html>
2. Політична географія і геополітика [електронний ресурс] <http://subject.com.ua/geographic/geopolitica/21.html>
3. Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
4. Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн [електронний ресурс] <http://academia-pc.com.ua/product/108>
5. Политико-географическое положение [електронний ресурс] <http://www.geogtime.ru/goas-532-1.html>

Рекомендує до друку науковий керівник доцент Д.С. Мальчикова

УДК 612.821:796.015.6

Гладишева Ю.А.

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ФУНКЦІЇ У СПОРТСМЕНІВ

У статті аналізується стан індивідуально-типологічної властивості вищої нервової діяльності та властивостей особистості у спортсменів, які займаються різними видами спорту. Наведено дані впливу спортивного тренування на психофізіологічні показники спортсменів. Виявлено відмінності особливостей психофізіологічних показників спортсменів, які займаються різними видами спорту.

Ключові слова: психофізіологічні функції, юні спортсмени, нейродинамічні характеристики, індивідуально-типологічні властивості.

The article deals with the state of individual typological characteristics of higher nervous activity and personality traits in athletes engaged in different sports. Data on the impact of sports training athletes physiological indicators. The differences between the features of physiological parameters of athletes engaged indifferent sports.

Key words: physiological functions, young athletes, neurodynamic characteristics, individual-typological features.

На функціональний стан нервової й серцево-судинної систем спортсменів істотно впливають систематичні заняття спортом. Під впливом фізичних тренувань розвиваються нерівномірні зрушення характеристик вищої нервової діяльності та серцево-судинної системи. Дослідження останніх років свідчать про те, що велике значення для забезпечення результативної спортивної діяльності мають індивідуально-типологічні властивості нервової системи в спортсменів різної кваліфікації [1; 2; 3]. У динаміці етапів підготовки дослідження психофізіологічних функцій спортсменів дає важливу інформацію про стан нервової системи, нейродинамічних та психічних характеристик, а крім того, указує на ступінь досконалості рухових навиків спортсменів [4; 5].

З достатньою переконливістю можна узагальнити, що результативність спортивної діяльності значною мірою пов'язані з індивідуально-типологічними властивостями ВНД. Але невідомими залишаються питання про зв'язок результативності спортивної діяльності з функціональною рухливістю та силою нервових процесів, психологічними функціями, властивостями особистості. Дуже важливим є питання про специфічність впливу фізичної культури та спорту на розвиток властивостей основних нервових процесів. Вивчення цих питань, і присвячена експериментальна частина даної роботи.

У цій роботі метою було дослідити стан індивідуально-типологічної властивості вищої нервової діяльності та властивостей особистості у спортсменів, які займаються різними видами спорту.

Предметом дослідження – властивості екстраверсії-інтроверсії, нейротизму у кваліфікованих спортсменів різної спрямованості.

Об'єктом дослідження – особистісні властивості та властивості вищої нервової діяльності людини.

Для вирішення мети і завдань дослідження застосовувалися: аналіз та узагальнення наукової літератури з проблеми; методика дослідження сили нервових процесів за комп'ютерною методикою «Діагност 1М» розроблений професорами М.В. Макаренком та В.С. Лизогубом; методика вивчення властивостей особистості.

Результати порівняння показників властивості основних нервових процесів з даними прояву темпераменту, а саме властивостей особистості, у спортсменів можуть знайти застосування при вирішенні питань у відборах дітей у спортивні секції, планування тренувань, навантажень, підготовка до змагань, а також участь в них, з врахуванням цих властивостей [2].

З'ясовано, що високі спортивні результати залежать від розвитку властивостей нервових процесів (функціональної рухливості та сили), які складають нейродинамічну основу результативної спортивної діяльності.

Виявлено, що високій силі нервових процесів відповідає більш результативна спортивна діяльність. Спортсмени з низьким рівнем розвитку цієї властивості характеризуються більш низькою спортивною кваліфікацією. Встановлено, що чим вища сила нервових процесів, тим більш успішно під час тренування та змагань обробляється інформація, яка надходить у нервову систему від пропріорецепторів працюючих м'язів та внутрішніх органів.

Показано, що чим вища сила нервових процесів, тим результативнішою стає діяльність спортсмена у тих видах спорту, характер м'язової діяльності якої пов'язаний з розвитком координації, швидкості, швидко-силових якостей (у гімнастів та борців).

Встановлено дещо вищі показники екстраверсії у кваліфікованих спортсменів та певний нейротизм у I-та II розрядників. При аналізі показників властивостей особистості в залежності від спортивної спрямованості нами показано, з одного боку дещо вищу екстраверсію у спортсменів, що займаються ігровими видами та у гімнастів з іншого дещо

вищий показник нейротизму у осіб, що займаються ігровими та витривалими видами спорту.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Айзенк Г. Ю. Проверьте свои интеллектуальные способности / Г.Ю. Айзенк. – Пер. с англ. А.И. Лука. – Рига:1992. – 176 с.
2. Голяка С.К. Стан індивідуально-типологічних властивостей вищої нервової діяльності студентів / С.К. Голяка, О.Б. Спринь // Вісник Луганського державного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка. Біологічні науки. – Луганськ – 2003. – № 1. – С. 79-84.
3. Макаренко Н.В. Методичні вказівки до практикуму з диференціальної психофізіології та фізіології вищої нервової діяльності людини /Н.В. Макаренко, В.С. Лизогуб, О.П. Безкопильний // – К.-Черкаси: Вертикаль, 2014. – 101 с.
4. Макаренко Н.В. Онтогенез психофізіологічних функцій людини /Н.В. Макаренко, В.С. Лизогуб. – Черкаси: Вертикаль, 2011. – 255 с.
5. Лизогуб В.С. Онтогенез психофізіологічних функцій у людини: Автореферат дисертації доктора біологічних наук / В.С. Лизогуб. – Черкаси, 2001. – 34 с.

Рекомендує до друку науковий керівник доцент О.Б. Спринь

УДК 911.3:621

Гончаров О.В.

ОСОБЛИВОСТІ ГАЛУЗЕВОЇ СТРУКТУРИ І ЧИННИКИ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ РЕГІОНІВ СВІТУ.

У статті розглядаються особливості галузевої структури і чинники розвитку машинобудівних регіонів світу.

Ключові слова: Промислове виробництво, міжнародний та територіальний поділ праці, регіони світового машинобудування.

The article deals with the peculiarities of the sectoral structure and factors of engineering regions.

Key words: Industrial production, and international divisions of labor, engineering regions of the world.

Машинобудування є однією з провідних галузей в світі, яка впливає на розвиток та стан економіки в кожній країні. Це головна галузь за кількістю зайнятих, за вартістю продукції та відповідно за часткою у всьому промисловому виробництві сучасної промисловості. Це зумовлено тим, що саме воно на самперед забезпечує всі галузі господарства знаряддями праці (машинами, устаткуванням, приладами та іншим), а населення предметами споживання. Створюючи найактивнішу частину основних виробничих фондів – знаряддя праці, машинобудування істотно впливає на темпи й напрями науково – технічного прогресу в інших галузях господарства, зростання продуктивності праці, інші показники, що визначають ефективність виробництва. Динаміка розвитку машинобудівних підгалузей змінюється з роками, яскравим прикладом є автомобілебудування, де зростає виробництво автотранспорту щороку (рис.1). Для машинобудування характерні особливо велика складність і розгалуженість внутрішньогалузевої структури, широкий асортимент продукції, активна участь у територіальному та міжнародному поділі праці.